

ЕКОНОМІЧНІ КРИЗИ: ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС

Корнієнко Г.О., гр. Б-19

Науковий керівник – канд. іст. наук, доц. **Поставнича М.В.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Економічні кризи мають таку саму давню історію, як і сама економіка. Економічна криза – це значне порушення рівноваги в господарській системі, що часто супроводжується втратами й розривом нормальних зв'язків у виробництві й ринкових відносинах, що, в остаточному підсумку, веде до дисбалансу функціонування економічної системи в цілому.

Першою економічною кризою вважають неолітичну революцію як перехід від привласнюючого господарства до господарства, що виробляє. Приблизно до XVI ст. відбувалися кризи так званого старого порядку, в основі яких перебували спади сільськогосподарського виробництва, які позначалися потім на всіх інших галузях економіки. Економічні потрясіння нового типу виникли з розвитком капіталістичних відносин. У XIX ст. і першій половині XX ст. світ пережив декілька міжнародних фінансових криз. Економічні кризи до XX ст. обмежувалися однією, двома або трьома країнами, потім стали набувати міжнародного характеру. Однією з найвідоміших світових криз є так звана «Велика депресія» (1929-1933 рр.). Вона охопила всі країни світу. Найбільше від неї постраждали найменш забезпечені верстви населення. За роки кризи відбувся спад промислового виробництва в розвинутих країнах світу в середньому на 38%. Рівень сільськогосподарського виробництва знизився на 1/3. Обсяг торгівлі індустріального світу зменшився на 1/3 порівняно з 1928 р. Ця криза показала необхідність державного регулювання економіки і стала гарним «полігоном» для випробовування методів впливу. Сам перебіг її був жахливим, але значення економічної кризи 1929-1933 рр. як досвіду неможливо переоцінити.

Протягом сторіч країни нагромадили великий арсенал засобів і методів боротьби із кризовими явищами й ефективно застосовують їх. Найважливішими методами, за допомогою яких держава впливає на економічний цикл, виступають кредитно-грошові і бюджетно-податкові важелі. В останні десятиліття світовою спільнотою створені механізми по запобіганню світовим кризам (зміцнення державного регулювання господарських процесів, створення міжнародних фінансових організацій, проведення моніторингу та ін.), хоч це і не відверне появу кризи, але пом'якшить її перебіг.